

Václav Matiaš, *Fenomén „cancel culture“ jako projev netolerance*

Posudek vedoucího bakalářské práce

Ve své bakalářské práci se Václav Matiaš zabývá „cancel culture“ (kulturou rušení) jako „nástrojem útlaku“ – vyzdvihuje tedy zejména negativní aspekty tohoto fenoménu.

Autor své téma nejprve přibližuje za pomoci mediálně známých příkladů i odborné literatury a následně se věnuje obdobnému výkladu fenoménů, které s „cancel culture“ nějak souvisí – poměrně obsírně se zabývá politickou korektností, a to i její kritikou ze strany stoupců tzv. meritokracie, a snaží se stanovit vztah politické korektnosti a „cancel culture“. V dalším postupu práce se zaměřuje na problematiku totalitarismu, přičemž využívá zejména myšlenek Hany Arendtové. V závěrečné, komparativní části práce dospívá ke stanovisku, že „cancel culture jako nástroj společnosti sloužící k osvobození a prosazení marginalizovaných skupin nejen potlačuje v určitém směru práva majority, ale dokonce v sobě nese prvky totalitarismu.“

Pozitiva práce:

Autor přistupuje ke svému tématu s vážností a využívá řadu zdrojů i poměrně rozsáhlou (v měřítku bakalářské práce) odbornou literaturu.

Pozoruhodné jsou historické exkursy, např. srovnání současné politické korektnosti s fenoménem „politického taktu“ v sovětském Rusku a později Sovětském svazu nebo její srovnání s diskurzem Velké francouzské revoluce. Oceňuji, že v těchto případech autor pečlivě zaznamenává nejen shody, ale také rozdíly.

K pozitivům práce pak rovněž řadím využití myšlenek Philipa Zimbarda při objasňování dynamiky sociálních sítí.

Vysoce hodnotím, že autor svou práci promyslel a vypracoval samostatně (i když jednotlivé kroky svědomitě konzultoval).

Připomínky:

Práci by prospěla pečlivější redakce – odstranění opakujících se slov, zpřesnění přepisů ruských termínů (u kterých se autor spokojuje s anglickou transliterací), větší pozornost věnovaná typografické stránce textu atp.

K diskuzi navrhuji reflektovat autorovo tvrzení, že jednotnou „ideologií současné západní společnosti je nesporně liberální demokracie a jejím světským náboženstvím se v posledních dekádách stala politická korektnost.“ Znamená to nutně, že všichni, kteří prosazují politickou korektnost (popř. „cancel culture“), jsou stoupenci liberální demokracie? Není tomu tak, že alespoň někteří aktivisté mohou jen využívat možnosti, které jim liberální demokracie poskytuje?

Práci pana Matiaše doporučuji k obhajobě a přes dílčí výhrady ji navrhuji hodnotit jako výbornou.

Mgr. Richard Zika, Ph.D.